

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 940

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 22 noiembrie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Hotărârea nr. 72 din 15 noiembrie 2019 privind cererea de anulare a alegerilor pentru funcția de Președinte al României din anul 2019, desfășurate în primul tur de scrutin la data de 10 noiembrie 2019, formulată de domnul Radu Moraru.....	2-4		
Hotărârea nr. 74 din 15 noiembrie 2019 privind cererea formulată de domnul Bogdan Mihail Zamfir.....	4-5		
Decizia nr. 348 din 23 mai 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 lit. a) și ale art. 24 alin. (2) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru	6-9		
Decizia nr. 351 din 23 mai 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 503 alin. (3) din Codul de procedură civilă	10-13		
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
81. — Decizie a președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale privind încetarea concesiunii			
		acordate prin Licența de concesionare nr. 21.543/2018 pentru explorarea resurselor de nisip și pietriș din perimetrul Livada-Est, județul Cluj, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Societatea Comercială TRF SORT — S.R.L., aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 5/2019 pentru aprobarea licențelor de concesionare pentru explorare acordate în urma concursului public de oferte — Runda 97/2018.....	13
		1.827. — Ordin al președintelui Institutului Național de Statistică privind pragurile valorice Intrastat pentru colectarea informațiilor statistice de comerț intra-UE cu bunuri în anul 2020.....	14
ACTE ALE AUTORITĂȚII ELECTORALE PERMANENTE			
		46. — Hotărâre privind unele măsuri pentru predarea materialelor electorale rezultate din al doilea tur pentru alegerea Președintelui României din anul 2019	15-16

ACTE ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****HOTĂRÂREA Nr. 72**

din 15 noiembrie 2019

privind cererea de anulare a alegerilor pentru funcția de Președinte al României din anul 2019, desfășurate în primul tur de scrutin la data de 10 noiembrie 2019, formulată de domnul Radu Moraru

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Marieta Safta	— prim-magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea cererii de anulare a alegerilor pentru funcția de Președinte al României din anul 2019, desfășurate în primul tur de scrutin la data de 10 noiembrie 2019, formulată de domnul Radu Moraru.

2. Cererea a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 11 noiembrie 2019, formând obiectul Dosarului nr. 3.022 F/2019.

3. În temeiul dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 68 alin. (1) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cererile de anulare a alegerilor se soluționează fără înștiințarea părților, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, pe baza sesizării și a celorlalte documente aflate la dosar.

4. În cererea formulată, domnul Radu Moraru solicită Curții să vegheze activ la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și să ia act de fraudă electorală prin care s-a modificat „ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin”, conform art. 52 alin. (2) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

5. Referindu-se mai întâi la admisibilitatea cererii formulate, domnul Radu Moraru arată că, „potrivit Legii audiovizuale”, moderatorii de televiziune care își anunță public intenția de a candida la Președinția României devin candidați și nu mai au dreptul să își exercite meseria („cazul public al lui Moraru Radu, Nașul, după anunțul public din 2 decembrie 2018”). Susține că, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 41 din 26 septembrie 2019, domnia sa a fost înregistrat candidat la Președinția României, Curtea admitând contestația privind neînregistrarea candidaturii. În opinia domniei sale, „«candidații care au participat la alegeri» este sintagma din art. 52 alin. (2), Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de unde definim ce înseamnă «alegeri», conform DEX! Alegere = acțiunea de a alege și rezultatul ei. Pe cale logică și juridică, «alegi din momentul în care ai oferta» și «alegerea condiționează rezultatul». În baza acestui raționament, apreciază că are calitatea de „candidat care a participat la alegeri”, pentru a formula cerere de anulare a acestora.

6. În motivarea cererii arată că domnia sa „nu a fost înscris pe buletinul de vot prin încălcarea Legii nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare [decizie tardivă a Biroului Electoral Central, art. 29 alin. (2)], prin

încălcarea Constituției [art. 36 alin. (1) și art. 37], dar și prin încălcarea Hotărârii nr. 41 din 26 septembrie 2019 a Curții Constituționale a României”. Ca urmare, „tragerea la sorți a ordinii candidaților pe Buletinul de vot din 28 septembrie 2019, ora 9.30, a fost mincinoasă, ilegală și imorală, dovezile fiind înregistrate la Curtea Constituțională cu nr. 8.675 din 7 noiembrie 2019, sub semnătura petentului Moraru Radu.” Astfel fiind, „ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin (...) a fost profund viciată”. Apreciază că „ordinea în turul doi putea fi «Iohannis versus Moraru»». În concluzie, arată că „alegerile din 10 noiembrie 2019 au mințit românii cu un buletin de vot fals, mincinos, ilegal și imoral, rezultând o «ordine a candidaților în turul 2» falsă”. În opinia sa, potrivit probelor prezentate (sens în care realizează o estimare a procentelor pe care le-ar fi luat de la fiecare candidat, ținând seama de „notorietatea și oferta electorală”) ar fi intrat în turul doi, depășind-o pe doamna Vasilica-Viorica Dăncilă cu 4%.

7. Cu Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 8.857 din 14 noiembrie 2019, domnul Radu Moraru a depus o completare la cererea de anulare a alegerilor ce face obiectul Dosarului nr. 3.022F/2019 al Curții Constituționale. Cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 66 din 1 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 8 noiembrie 2019, prin care, în opinia sa, „Curtea Constituțională a României recunoaște că are de judecat, pronunțat și completat Hotărârea nr. 41 din 26 septembrie 2019 cu următoarele: cele 200.000 de semnături sunt sau nu sunt constituționale”, sugerează Curții „să ceară Parlamentului, având în vedere catastrofa democrației, prin cea mai mare fraudă electorală de la 1946 încoace, prelungirea mandatului președintelui, prin lege organică, conform art. 83 alin. (3) din Constituția României”. De asemenea, sugerează „luna martie 2020 pentru organizarea de noi alegeri prezidențiale democratice”.

8. Cu Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 8.877 din 15 noiembrie 2019, domnul Radu Moraru, „în calitate de petent în cererea de anulare a alegerilor prezidențiale — primul tur, 10.11.2019”, ridică și excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor „art. 4 alin. (2), art. 27 alin. (2) lit. c) și alin. (3), alin. (3¹) și alin. (7) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României”. Apreciază că excepția de neconstituționalitate este admisibilă, invocând în acest sens considerentele 29—34 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 66 din 1 octombrie 2019. Cât privește fondul excepției de neconstituționalitate, susține, în esență, că textele criticate limitează candidaturile, în special pe cele independente, fiind în contradicție cu prevederile constituționale ale art. 16 alin. (2) și (3) care consacră principiul egalității în fața legii și condițiile ocupării funcțiilor și demnităților publice, civile sau militare, ale art. 36 referitoare la dreptul la vot și ale art. 81 referitoare la alegerea Președintelui. Astfel, prin condiționarea imperativă a candidaturii de existența unei liste cu minimum 200 000 de semnături „este direct și neechivoc îngrădit dreptul oricărui cetățean care ar intenționa să candideze la alegerile prezidențiale.” Se arată că strângerea acestor semnături reprezintă o procedură greoaie, că „în condițiile reglementărilor în vigoare aceste semnături nu ar fi putut fi obținute legal, deoarece reprezintă în sine o

prelucrare a datelor cu caracter personal a tuturor semnăturilor”, că această condiție determină ca un cetățean obișnuit, cu venituri modeste, să nu poată accede niciodată la candidatura la funcția prezidențială, neputând avea fondurile necesare. În opinia sa, „legea fundamentală nu prevede niciun fel de delegare sau posibilitate acordată organului legiuitor (...) de a adăuga alte condiții, cu atât mai puțin limitative, de acces la funcția prezidențială”. Sintagma „în condițiile legii”, cuprinsă în art. 16 alin. (3) din Constituție, „se referă doar la stabilirea condițiilor procedurale și organizatorice”. Printr-o astfel de condiție se încalcă, deopotrivă, egalitatea și libertatea de exprimare a votului „de către cetățenii care își doresc să voteze un anumit candidat, o persoană care își anunță candidatura, dar care nu poate strânge toate cele 200.000 de semnături.” În partea de concluzii se invocă și un „considerent de ordin moral, ce tinde la revenirea la normalitatea democratică și constituțională”, susținând că domnia sa este „singurul candidat care nu poate fi suspectat de uz de fals cu privire la depunerea unor liste de semnături falsificate” și că este de notorietate faptul că Biroul Electoral Central a sesizat organele de cercetare penală cu privire la majoritatea candidaților, dar și faptul că „nesesizarea față de ceilalți candidați nu implică deloc «certitudinea» că aceia nu au comis exact aceleași fapte, cu atât mai mult cu cât au depus un număr mult mai mare de semnături”.

9. Reprezentantul Ministerului Public, punând concluzii, în temeiul art. 68 alin. (1) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, solicită respingerea cererii ca inadmisibilă.

CURTEA,

examinând cererea în raport cu prevederile Constituției, ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, văzând concluziile reprezentantului Ministerului Public, reține următoarele:

10. Potrivit dispozițiilor art. 146 lit. f) din Constituție, ale art. 37 și 52 din Legea nr. 47/1992, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 3 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, precum și celor ale art. 52 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 12 septembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze cererea privind anularea alegerilor pentru funcția de Președinte al României din anul 2019, desfășurate în primul tur de scrutin la data de 10 noiembrie 2019.

11. Examinând cererea astfel cum a fost formulată, Curtea observă că, potrivit art. 52 alin. (1) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 12 septembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare, „Curtea Constituțională anulează alegerile în cazul în care votarea și stabilirea rezultatelor au avut loc prin fraudă de natură să modifice atribuirea mandatului sau, după caz, ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin. În această situație Curtea va dispune repetarea turului de scrutin în a doua duminică de la data anulării alegerilor”, iar, potrivit alineatului (2) al aceluiași articol din lege, „Cererea de anulare a alegerilor se poate face de partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Consiliul Minorităților Naționale și de candidații care au participat la alegeri, în termen de cel mult 3 zile de la închiderea votării; cererea trebuie motivată și însoțită de dovezile pe care se întemeiază”.

12. Față de dispozițiile legale citate, Curtea reține că una dintre condițiile de admisibilitate a cererilor de anulare a

alegerilor pentru funcția de Președinte al României o reprezintă aceea de a fi formulate de către „partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Consiliul Minorităților Naționale și de candidații care au participat la alegeri”. În cererea formulată, domnul Radu Moraru susține că este îndeplinită această condiție, întrucât domnia sa are calitatea de „candidat care a participat la alegeri”, sens în care invocă Hotărârea Curții Constituționale nr. 41 din 26 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 27 septembrie 2019, precum și argumente de interpretare logico-juridică a prevederilor art. 52 alin. (2) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

13. Cu referire la aceste susțineri, Curtea observă că Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, operează cu noțiuni diferite, în mod corespunzător etapelor procesului electoral pentru alegerea președintelui României, respectiv „propunerile de candidați”/„propunerea de candidatură” (art. 27 din lege), „înregistrarea candidaturilor”/„respingerea înregistrării candidaturilor” (art. 29 din lege), „candidaturile definitive” (art. 31 din lege). Întreaga procedură de propunere a candidaturilor, verificarea și înregistrarea/neînregistrarea candidaturilor de către Biroul Electoral Central, căile de atac și termenele aplicabile sunt reglementate detaliat de lege în secțiunea a 4-a *Candidaturile* (art. 28—31). Numai acei candidați ale căror candidaturi sunt definitive potrivit acestei proceduri pot participa la alegeri, sens în care art. 31 alin. (3) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, stabilește obligația Biroului Electoral Central ca, „în cel mult 24 de ore de la expirarea termenului de soluționare a contestațiilor”, să aducă la cunoștința publică, „prin afișare pe pagina proprie de internet și prin intermediul mass-mediei, candidaturile și semnele electorale definitive, în ordinea în care au fost depuse. În același termen, Biroul Electoral Central comunică birourilor electorale județene, birourilor electorale ale sectoarelor municipiului București și biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, candidaturile și semnele electorale definitive, în ordinea în care au fost depuse, acestea având obligația de a le afișa de îndată la sediul lor”. De altfel, chiar interpretarea logico-juridică enunțată de autorul cererii, care se referă la „acțiunea de a alege și rezultatul ei”/„alegi din momentul în care ai oferta”, conduce la aceeași concluzie, și anume că sunt participanți la alegeri numai acei candidați consemnați pe buletinele de vot ca urmare a rămânerii definitive a candidaturilor, pentru că numai în raport cu aceștia se exercită „acțiunea de a alege”, iar nu față de toate propunerile de candidați.

14. În ceea ce privește propunerea de candidatură a domnului Radu Moraru, prin Hotărârea nr. 41 din 26 septembrie 2019, precitată, Curtea Constituțională a admis contestația formulată de acesta și a obligat Biroul Electoral Central să emită, potrivit legii, o decizie cu privire la candidatura domnului Radu Moraru la alegerile pentru Președintele României din anul 2019. În considerentele hotărârii pronunțate, Curtea a reținut însă că „actul prin care Biroul Electoral Central respinge înregistrarea unei candidaturi, indiferent de condiția constituțională sau legală considerată a fi neîntrunită, este decizia. Prin urmare, nedepunerea listei susținătorilor sau depunerea acesteia cu un număr mai mic de 200.000 de susținători determină respingerea candidaturii prin decizie. Or, **în cazul de față, respingerea s-a realizat printr-o adresă de comunicare a soluției de neînregistrare a candidaturii, iar acest înscris nu poate fi calificat/asimilat drept decizie, nici formal, nici material.** În condițiile nerespectării de către Biroul Electoral Central a prevederilor art. 29 alin. (2) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Curtea va admite contestația formulată și, în condițiile în care se verifică faptul că, în cauză, nu a fost depusă lista de susținători**

potrivit art. 4 alin. (2) teza întâi și art. 27 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Biroului Electoral Central îi va reveni, potrivit legii, obligația de a emite o decizie de respingere a înregistrării candidaturii domnului Radu Moraru la alegerile pentru Președintele României din anul 2019.** Ca urmare, este neîntemeiată susținerea domnului Radu Moraru conform căreia „potrivit Hotărârii nr. 41 din 26 septembrie 2019 a Curții Constituționale Moraru Radu a fost înregistrat candidat la Președinția României”. Dimpotrivă, prin această hotărâre Curtea a reținut obligația Biroului Electoral Central de a respinge înregistrarea candidaturii domniei sale, printr-o decizie.

16. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. f) din Constituție, al art. 37 și art. 38 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 52 din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

HOTĂRĂȘTE:

Respinge, ca inadmisibilă, cererea de anulare a alegerilor pentru funcția de Președinte al României din anul 2019, desfășurate în primul tur de scrutin la data de 10 noiembrie 2019, formulată de domnul Radu Moraru.

Hotărârea este definitivă și general obligatorie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
Pronunțată în ședința din data de 15 noiembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Prim-magistrat-asistent,
Marieta Safta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRĂREA Nr. 74

din 15 noiembrie 2019

privind cererea formulată de domnul Bogdan Mihail Zamfir

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea cererii domnului Bogdan Mihail Zamfir intitulată „cale de retractare”, formulată împotriva Hotărârii Curții Constituționale nr. 65 din 30 septembrie 2019.

2. Cererea a fost înregistrată la Curtea Constituțională la data de 12 noiembrie 2019 și formează obiectul Dosarului nr. 3.031F/2019.

3. În temeiul dispozițiilor art. 52 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cererea se soluționează fără înștiințarea părților, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, pe baza sesizării și a celorlalte documente aflate la dosar.

4. Autorul cererii solicită, în temeiul considerentelor Hotărârii Curții Constituționale nr. 66 din 1 octombrie 2019, al dispozițiilor

15. Astfel fiind, Curtea constată că domnul Radu Moraru nu se încadrează în dispozițiile art. 52 alin. (2) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sub aspectul titularilor dreptului de sesizare a Curții Constituționale cu cereri de anulare a alegerilor pentru funcția de Președinte al României. Ca urmare, în acest cadru procesual, clar definit de lege sub aspectul titularilor, termenelor și obiectului, Curtea nu va putea proceda la analiza criticilor formulate de domnul Radu Moraru, astfel cum au fost completate în mod succesiv, cererea sa de anulare a alegerilor urmând să fie respinsă ca inadmisibilă.

art. 14 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu dispozițiile art. 509 alin. (1) și ale art. 511 din Codul de procedură civilă, retractarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 65 din 30 septembrie 2019, schimbarea acestuia în sensul soluționării excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (2) și ale art. 27 alin. (2) lit. c) teza finală din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește nedefinirea numărului de semnături de susținere — 200.000 — care trebuie să însoțească candidaturile propuse de partidele și de alianțele politice față de candidaturile independente.

5. În acest sens arată că prin Hotărârea nr. 65 din 30 septembrie 2019 Curtea Constituțională a stabilit că nu are competența de a efectua un control de constituționalitate în cadrul atribuției sale prevăzute de art. 146 lit. f) din Constituție, însă prin Hotărârea nr. 66 din 1 octombrie 2019, pronunțată în cadrul aceluiași proces electoral nefinalizat, a reținut că instanța constituțională se comportă ca o instanță de judecată care verifică legalitatea procesului electoral, reținând, totodată, și competența sa de a efectua controlul de constituționalitate în cadrul atribuției prevăzute de art. 146 lit. f) din Legea fundamentală.

6. Menționează faptul că în cadrul contestației soluționate prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 65 din 30 septembrie 2019 a solicitat ca instanța de contencios electoral pentru

alegerea Președintelui României, instanță cu jurisdicție specială, să emită o hotărâre prin care să sesizeze instanța de contencios constituțional cu excepția de neconstituționalitate mai sus precizată, însă Curtea Constituțională nu s-a pronunțat. Astfel, dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr. 65 din 30 septembrie 2019 nu cuprinde o rezolvare dată solicitării sale, în sensul că instanța constituțională nu s-a autosesizat și nici nu a respins printr-o încheiere motivată cererea sa.

7. Având în vedere că Hotărârea Curții Constituționale nr. 66 din 1 octombrie 2019 este pronunțată în cadrul aceluiași proces electoral, trebuie să aibă consecințe pe tot parcursul acestuia, în caz contrar se realizează o discriminare între competitorii electorali, respectiv între cei care beneficiază și cei care nu beneficiază de efectele acesteia. Hotărârea menționată nu se aplică retroactiv, ci se aplică pentru prezent și viitor în cadrul procesului electoral din anul 2019.

8. În ceea ce privește admisibilitatea căii de atac formulate apreciază faptul că aceasta se verifică potrivit dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, fiind incident cazul de revizuire a unei hotărâri care nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut.

9. Prin urmare, consideră că, prin neprimirea cererii de sesizare a instanței constituționale, i-au fost încălcate accesul liber la justiție și, în consecință, dreptul constituțional de a fi ales.

10. Reprezentantul Ministerului Public, punând concluzii, în temeiul art. 68 alin. (1) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, solicită respingerea, ca inadmisibilă, a cererii.

CURTEA,

analizând cererea în raport cu prevederile Constituției, ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, văzând concluziile reprezentantului Ministerului Public, precum și documentele aflate la dosar, reține următoarele:

11. Potrivit art. 146 lit. f) din Constituție, Curtea are atribuția de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României. Această atribuție a Curții Constituționale nu se limitează numai la ipotezele reglementate la art. 38 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv soluționarea contestațiilor cu privire la înregistrarea sau neînregistrarea candidaturii la funcția de Președinte al României, precum și a celor cu privire la împiedicarea unui partid sau a unei formațiuni politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală. Prevederile art. 146 lit. f) din Constituție stabilesc competența Curții Constituționale de a verifica, în ultimă instanță, toate operațiunile electorale care privesc procedura de alegere a Președintelui

16. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. f) din Constituție, al art. 11 alin. (1) lit. B.a), al art. 37 și 38 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 31 din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

HOTĂRĂȘTE:

Respinge, ca inadmisibilă, cererea formulată de domnul Bogdan Mihail Zamfir.

Hotărârea este definitivă și general obligatorie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 noiembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

României pe întreaga perioadă cuprinsă între declanșarea procedurii de alegere și finalizarea sa [a se vedea, în acest sens, Hotărârea Curții Constituționale nr. 66 din 1 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 8 noiembrie 2019, paragrafele 22 și 23].

12. Raportat la cauza de față, Curtea, sub aspectul naturii juridice a cererii formulate, constată că, deși aceasta nu poate fi calificată ca fiind o contestație cu privire la înregistrarea sau neînregistrarea candidaturii la funcția de Președinte al României, în sensul art. 31 din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ea are legătură cu demersurile electorale întreprinse de domnul Bogdan Mihail Zamfir cu privire la neînregistrarea candidaturii sale pentru alegerile pentru Președintele României din anul 2019, astfel încât va fi analizată în cadrul atribuției prevăzute de art. 146 lit. f) din Constituție.

13. Curtea reține că cererea supusă analizei sale a fost formulată cu invocarea dispozițiilor art. 14 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu cele ale art. 509 alin. (1) pct. 1 — *Obiectul și motivele revizuirii* și ale art. 511 — *Termen de exercitare* din Codul de procedură civilă, astfel încât aceasta reprezintă o cerere de retractare a Hotărârii Curții Constituționale nr. 65 din 30 septembrie 2019 de respingere a contestației formulate de domnul Bogdan Mihail Zamfir împotriva neînregistrării candidaturii sale la alegerile pentru Președintele României din anul 2019, hotărâre pronunțată în exercitarea atribuției instanței constituționale prevăzute la art. 146 lit. f) din Constituție.

14. În acest context, Curtea reține că actele pronunțate în activitatea sa jurisdicțională, desfășurată potrivit Constituției și Legii nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu fac parte din categoria hotărârilor pronunțate de instanțele judecătorești prevăzute de art. 126 din Constituție. Întrucât, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție și art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deciziile, respectiv hotărârile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, Curtea reține că tocmai caracterul general obligatoriu al actelor sale jurisdicționale determină imposibilitatea juridică de a fi supuse vreunei căi ordinare sau extraordinare de atac.

15. Prin urmare, Curtea reține că hotărârile pronunțate în exercitarea atribuției sale prevăzute la art. 146 lit. f) din Constituție sunt general obligatorii, iar, în confirmarea acestui caracter, art. 31 alin. (2) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede că hotărârile instanței constituționale sunt definitive, se comunică de îndată Biroului Electoral Central și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Așadar, având în vedere că autorul cererii înțelege să promoveze o cale de atac împotriva Hotărârii Curții Constituționale nr. 65 din 30 septembrie 2019, Curtea va respinge cererea ca inadmisibilă.

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 348

din 23 mai 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 lit. a) și ale art. 24 alin. (2) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru

Valer Dorneanu	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 9 lit. a) și ale art. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Marin Melinescu în Dosarul nr. 1.131/63/2016/a1.3 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.534D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autorul excepției de neconstituționalitate a depus concluzii scrise, prin care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, precum și judecarea în lipsă, și că partea Inspekția Judiciară a depus note scrise, prin care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate.

4. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 2.637D/2017, nr. 2.807D/2017, nr. 598D/2018 și nr. 849D/2018, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 9 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Marin Frunză în Dosarul nr. 411/44/2017/a1 al Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, de Eugenia David în Dosarul nr. 2.253/216/2016/a2.1 al Judecătoriei Curtea de Argeș, de Asociația de Locatari nr. 761 din Galați, în Dosarul nr. 13.579/233/2017/a1.1 al Judecătoriei Galați — Secția civilă, precum și de Asociația de Locatari nr. 761 din Galați, prin Marin Frunză, în Dosarul nr. 13.219/233/2013/a4 al Tribunalului Galați — Secția civilă.

5. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

6. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 2.637D/2017, nr. 2.807D/2017, nr. 598D/2018 și nr. 849D/2018 la Dosarul nr. 2.534D/2017.

7. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de conexare a dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.637D/2017, nr. 2.807D/2017, nr. 598D/2018 și nr. 849D/2018 la Dosarul nr. 2.534D/2017, care este primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Se arată că dispozițiile legale criticate au mai format obiectul controlului de constituționalitate în nenumărate rânduri, Curtea constatând constituționalitatea acestora.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

9. Prin Încheierea din 22 septembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.131/63/2016/a1.3, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 lit. a) și art. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

10. Prin Încheierea din 17 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 411/44/2017/a1, **Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

11. Prin Încheierea din 21 noiembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 2.253/216/2016/a2.1, **Judecătoria Curtea de Argeș a sesizat Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

12. Prin Încheierea nr. 149 din 28 februarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 13.579/233/2017/a1.1, **Judecătoria Galați — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

13. Prin Încheierea din 31 mai 2018, pronunțată în Dosarul nr. 13.219/233/2013/a4, **Tribunalul Galați — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.**

14. Excepția a fost invocată de Marin Melinescu, Marin Frunză, Eugenia David, Asociația de Locatari nr. 761 din Galați și de Asociația de Locatari nr. 761 din Galați prin Marin Frunză, în dosare având ca obiect soluționarea unor cereri de recuzare, respectiv a unor cereri de reexaminare a unor taxe judiciare de timbru.

15. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia susțin, în esență, că prin dispozițiile de lege criticate legiuitorul a limitat accesul liber la justiție și dreptul de a beneficia de un proces echitabil. Lipsa veniturilor necesare achitării taxei judiciare de timbru face imposibilă promovarea

unei cereri de recuzare și, implicit, soluționarea cauzei de către o instanță imparțială.

16. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că aceste taxe împovărează financiar partea obligată să le suporte. Arată că în Hotărârea din 24 mai 2006, pronunțată în Cauza *Weissman și alții împotriva României*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că o limitare a accesului la justiție este conformă dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale când există un just raport de proporționalitate între venitul asigurat de stat și taxa aplicată. Or, suma stabilită ca venit minim pentru acordarea ajutorului public judiciar nu justifică raportul de proporționalitate între mijloacele de existență a părții împovărate și scopul vizat de stat pentru administrarea justiției. Se mai arată că, prin condiționarea exercitării dreptului la apărare prin intermediul procedurii recuzării de timbrarea prealabilă a cererii formulate în acest sens, se încalcă dreptul la apărare, care presupune exercitarea nestingherită a acestuia, necondiționată de o astfel de taxă.

17. De asemenea se mai arată că această taxă este discriminatorie, întrucât nu se aplică tuturor persoanelor deopotrivă, unii subiecți de drept fiind scutiți (de exemplu, Senatul, Camera Deputaților ori Guvernul României).

18. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă** apreciază excepția de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată. În opinia instanței de judecată, cheltuielile ocazionate de realizarea actului de justiție sunt cheltuieli publice, la a căror acoperire, potrivit art. 56 din Constituție, cetățenii sunt obligați să contribuie prin impozite și taxe, stabilite în condițiile legii, fiind la latitudinea legiuitorului să stabilească asemenea taxe cum este cea criticată.

19. Referitor la susținerea potrivit căreia taxa judiciară de timbru stabilită pentru soluționarea cererilor de recurs ce vizează soluția dată unei cereri de recuzare, de 100 lei, este într-un cuantum mult prea mare și că ar constitui o piedică în calea justițiabililor care se adresează justiției în scopul apărării drepturilor și intereselor lor legitime, Înalta Curte de Casație și Justiție arată că, potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, justițiabilii cărora prin plata taxei judiciare de timbru le-ar fi pusă în pericol întreținerea lor sau a familiei lor pot obține scutiri, reduceri, amânări sau eșalonări de la plata taxelor judiciare de timbru, procedură pe care, de altfel, petentul a înțeles să o folosească în soluționarea recursului.

20. **Curtea de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale** consideră că autorul excepției de neconstituționalitate nu a motivat-o corespunzător, ci doar a făcut o înșiruire de articole, cu scopul evident de a tergiversa soluționarea cauzei. Instanța apreciază că dispozițiile criticate sunt constituționale, prevederile criticate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, Curtea Constituțională hotărând că stabilirea modalității de plată a taxelor judiciare de timbru, precum și a cuantumului lor reprezintă o opțiune a legiuitorului, ce ține de politica legislativă fiscală.

21. **Judecătoria Curtea de Argeș** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând jurisprudența Curții Constituționale, respectiv deciziile nr. 32 din 21 ianuarie 2014, nr. 221 din 12 aprilie 2016 și nr. 277 din 10 mai 2016.

22. **Judecătoria Galați — Secția civilă** apreciază că taxarea cererii de recuzare cu 100 lei nu contravine nici în fapt — prin cuantum, dar nici în drept —, prin limitarea intrinsecă a dreptului de petiționare, drepturilor afirmate prin art. 1 alin. (3) și alin. (5), art. 15 alin. (1) și art. 24 alin. (1) din Constituție ori art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

23. **Tribunalul Galați — Secția I civilă** apreciază că, în cadrul mecanismului statului, funcția de restabilire a ordinii de drept, ce se realizează de către autoritatea judecătorească, este de fapt un serviciu public ale cărui costuri sunt suportate de la bugetul de stat. Însă legiuitorul este îndreptățit să instituie taxe judiciare de timbru pentru a nu se afecta bugetul de stat prin costurile procedurii judiciare deschise de părțile aflate în litigiu.

24. Art. 21 din Constituție nu instituie nicio interdicție cu privire la taxele în justiție, fiind legal și normal ca justițiabilii care trag un folos nemijlocit din activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor acestora. Mai mult, în virtutea dispozițiilor constituționale ale art. 56 alin. (1) din Constituție, plata taxelor și a impozitelor reprezintă o obligație constituțională a cetățenilor.

25. În sensul dispozițiilor art. 45 alin. (1) lit. i) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, sumele achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru se restituie, după caz, integral, parțial sau proporțional, la cererea petiționarului în cazul în care participantul la proces care a fost recuzat se abține sau dacă cererea de recuzare ori de strămutare a fost admisă. Așadar scopul legiuitorului de a taxa cererea de recuzare a fost pentru descurajarea acelor cereri formulate cu alte scopuri decât cele pentru care s-a reglementat instituția recuzării.

26. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

27. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, menționând jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, respectiv Deciziile nr. 508 din 5 decembrie 2013, nr. 32 din 21 ianuarie 2014, nr. 45 din 4 februarie 2014, nr. 573 din 16 octombrie 2014, nr. 221 din 12 aprilie 2016 și nr. 277 din 10 mai 2016.

28. În situația în care justițiabilul nu poate face față cheltuielilor unui proces din cauza lipsei mijloacelor materiale, tocmai ca o garanție a liberului acces la justiție, prin art. 42 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 legiuitorul a instituit posibilitatea ca persoanele fizice să poată beneficia de scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă.

29. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile legale criticate sunt constituționale, reiterând punctul său de vedere reținut în Deciziile Curții Constituționale nr. 680 din 13 noiembrie 2014, nr. 8 din 15 ianuarie 2015, nr. 661 din 15 octombrie 2015, nr. 721 din 29 octombrie 2015 și nr. 221 din 12 aprilie 2016.

30. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

31. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

32. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie prevederile art. 9 lit. a) și ale art. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind

taxele judiciare de timbru. Din examinarea excepției de neconstituționalitate rezultă că, în realitate, obiectul acesteia îl constituie prevederile art. 9 lit. a) și ale art. 24 alin. (2) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, care au următorul conținut:

— Art. 9 lit. a): *„Următoarele cereri formulate în cursul procesului sau în legătură cu un proces se taxează astfel:*

a) cereri de recuzare în materie civilă — pentru fiecare participant la proces — pentru care se solicită recuzarea — 100 lei;”;

— Art. 24 alin. (2) teza finală: *„În cazul în care se invocă încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material, pentru cereri și acțiuni evaluabile în bani, recursul se taxează cu 50% din taxa datorată la suma contestată, dar nu mai puțin de 100 lei; în aceeași ipoteză, pentru cererile neevaluabile în bani, cererea de recurs se taxează cu 100 lei.”*

33. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) privind valorile supreme ale statului de drept, obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, precum și calitatea legii, art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 15 privind universalitatea, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție, astfel cum acesta se interpretează potrivit art. 20 alin. (1) din Constituție și prin prisma art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 24 privind dreptul la apărare, art. 44 alin. (1) și 2 teza a doua privind protecția proprietății private, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 56 privind justa așezare a sarcinilor fiscale, art. 124 privind înfăptuirea justiției, precum și ale art. 148 privind integrarea în Uniunea Europeană. De asemenea se invocă și art. 1 privind obligația de a respecta drepturile omului, art. 13 privind dreptul la un recurs efectiv, art. 14 privind interzicerea discriminării și art. 17 privind interzicerea abuzului de drept din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție și art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului potrivit căruia *„orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constituție sau lege”*.

34. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor legale atacate, prin raportare la critici asemănătoare, constatând că sunt constituționale.

35. Astfel, prin Decizia nr. 943 din 19 decembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 62 din 25 ianuarie 2007, Curtea a statuat că accesul la justiție nu presupune gratuitatea actului de justiție și nici, implicit, realizarea unor drepturi pe cale judecătorească în mod gratuit, în cadrul mecanismului statului, funcția de restabilire a ordinii de drept, ce se realizează de către autoritatea judecătorească, este de fapt un serviciu public ale cărui costuri sunt suportate de la bugetul de stat. În consecință, legiuitorul este îndreptățit să instituie taxe judiciare de timbru pentru a nu afecta bugetul de stat prin costurile procedurii judiciare deschise de părțile aflate în litigiu.

36. De asemenea, prin Decizia nr. 112 din 24 februarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 314 din 14 aprilie 2005, Curtea a reținut că art. 21 din Constituție nu instituie nicio interdicție cu privire la taxele în justiție, fiind legal și normal ca justițiabilii care trag un folos nemijlocit din

activitatea desfășurată de autoritățile judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor acestora. Mai mult, în virtutea dispozițiilor constituționale ale art. 56 alin. (1), potrivit cărora *„Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice”*, a arătat Curtea, plata taxelor și a impozitelor reprezintă o obligație constituțională a cetățenilor. S-a reținut, de asemenea, că echivalentul taxelor judiciare de timbru este integrat în valoarea cheltuielilor stabilite de instanța de judecată prin hotărârea pe care o pronunță în cauză, plata acestora revenind părții care cade în pretenții.

37. În același sens este, de altfel, și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în care s-a statuat că o caracteristică a principiului liberului acces la justiție este aceea că nu este un drept absolut (Hotărârea din 28 mai 1985, pronunțată în Cauza *Ashingdane împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, paragraful 57). Astfel, acest drept, care cere, prin însăși natura sa, o reglementare din partea statului, poate fi substatuț sa. Chiar în Hotărârea din 19 iunie 2001, pronunțată în Cauza *Kreuz împotriva Poloniei*, paragraful 54, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că, în conformitate cu principiile care se degajă din jurisprudența sa, ea nu a respins niciodată ideea de impunere a unor restricții financiare cu privire la accesul unei persoane la justiție, tocmai în interesul unei bune administrări a justiției.

38. Plata taxelor judiciare de timbru fiind o condiție legală pentru începerea proceselor civile, obligația la plata anticipată a acestor taxe (în unele cazuri până la un termen ulterior, stabilit de instanța judecătorească) este justificată, ca și sancțiunea anulării acțiunii sau cererii, în caz de neplată a acestora (Decizia nr. 155 din 17 martie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 387 din 9 mai 2005).

39. În ceea ce privește susținerea potrivit căreia ar putea exista situații în care părțile să nu poată plăti taxele judiciare de timbru din cauza cuantumului excesiv al acestora și, în consecință, să nu se poată adresa justiției, Curtea constată că legiuitorul a instituit, prin dispozițiile art. 42 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, posibilitatea instanței de judecată de a acorda scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru. Această reglementare vizează tocmai acele situații în care partea nu poate face față cheltuielilor unui proces din cauza lipsei mijloacelor materiale, constituind o garanție a accesului liber la justiție. Aprecierea legalității și temeiniciei cererilor întemeiate pe dispozițiile mai sus citate se realizează de către instanța de judecată în temeiul prerogativelor conferite de Constituție și legi, pe baza probelor care însoțesc aceste cereri.

40. De asemenea, prin Decizia nr. 721 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 4 februarie 2016, paragrafele 21, 23, 24, 26 și 27, Curtea a reținut, în ceea ce privește criticile de neconstituționalitate formulate prin raportare la art. 16 alin. (1) din Constituție referitor la principiul egalității în drepturi, că s-a mai pronunțat asupra chestiunii scutirii instituțiilor statului de la plata taxei judiciare de timbru și a statuat că, așa cum rezultă din dispozițiile constituționale invocate, cetățenii se bucură de drepturile prevăzute în Constituție și în legi, fiind egali în fața acestora și a autorităților publice, în timp ce autoritățile publice exercită atribuțiile ce le sunt stabilite de lege, potrivit competenței lor, în realizarea funcțiilor pentru care sunt create. Principiul egalității în drepturi prevăzut de Constituție pentru cetățeni nu poate ca, prin extensie, să primească semnificația unei egalități între cetățeni și autoritățile publice. Așa fiind, nu se poate vorbi despre încălcarea acestui principiu decât atunci când se aplică un

tratament diferențiat unor cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă. Scutirea autorităților publice de la consemnarea vreunei cauțiuni pentru cererile, acțiunile și orice alte măsuri pe care le îndeplinesc în vederea realizării creanțelor fiscale are o justificare obiectivă și rațională, autoritățile respective — creditorii bugetari — fiind finanțate de la bugetul de stat pentru a putea funcționa, iar taxele respective se fac venit tot la bugetul de stat, astfel că ar fi absurd ca autoritățile în cauză să fie obligate (formal) să plătească din buget o taxă care revine aceluiași buget.

41. Totodată, Curtea, în repetate rânduri, a stabilit că îndeplinirea justiției nu trebuie și nu poate fi în toate cazurile gratuită (a se vedea Decizia nr. 87 din 20 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 12 februarie 2009, Decizia nr. 808 din 19 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 428 din 23 iunie 2009, și Decizia nr. 358 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 759 din 6 decembrie 2013). Regula este cea a timbrării acțiunilor în justiție, excepțiile fiind posibile numai în măsura în care sunt stabilite de legiuitor. Atât obligația de plată a taxelor judiciare, cât și excepțiile stabilite de lege se aplică deopotrivă tuturor cetățenilor aflați în situații identice, precum și tuturor litigiilor de aceeași natură, neexistând discriminări sau privilegii contrare prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție.

42. De altfel, contribuția justițiabilului poate fi recuperată la cererea acestuia, în temeiul art. 453 din Codul de procedură civilă, de la partea care pierde procesul. Totodată, potrivit dispozițiilor art. 90 din Codul de procedură civilă, cel care nu este în stare să facă față cheltuielilor pe care le presupun declanșarea și susținerea unui proces civil, fără a primejdui propria sa întreținere sau a familiei sale, poate beneficia de asistență judiciară, în condițiile legii speciale privind ajutorul public judiciar (a se vedea Decizia nr. 425 din 8 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 26 august 2014).

43. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor constituționale ale art. 56 alin. (2) referitoare la așezarea justă a sarcinilor fiscale, Curtea a constatat că aceasta nu poate fi reținută, întrucât prevederile de lege criticate sunt tocmai o aplicare a celor statuate prin normele constituționale, iar cheltuielile ocazionate de realizarea actului de justiție sunt cheltuieli publice, la a căror acoperire, potrivit art. 56 din Constituție, cetățenii sunt obligați să contribuie prin impozite și taxe, stabilite în condițiile legii.

44. Față de cele expuse anterior, Curtea nu a reținut nici criticile formulate cu privire la încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5), care consacră obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor.

45. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, considerentele și dispozitivul deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

46. În ceea ce privește invocarea prevederilor constituționale ale art. 148, Curtea constată faptul că autorii excepției de neconstituționalitate nu își motivează criticile în raport cu celelalte dispoziții din Legea fundamentală și din actele internaționale invocate. Așa fiind, instanța de contencios constituțional nu își poate aroga competența de a formula propriile critici, la care, ulterior, să și răspundă. O simplă enumerare a prevederilor constituționale și a actelor internaționale pretins încălcate prin ordonanța de urgență criticată nu respectă exigențele art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, așa încât nu echivalează cu o veritabilă critică de neconstituționalitate.

47. De asemenea, Curtea constată că prevederile de lege criticate nu pun în discuție restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale și, prin urmare, dispozițiile art. 53 din Constituție nu au incidență în cauză.

48. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Marin Melinescu, Marin Frunză, Eugenia David, Asociația de Locatari nr. 761 Galați din Galați și de Asociația de Locatari nr. 761 Galați din Galați prin Marin Frunză în Dosarul nr. 1.131/63/2016/a1.3 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă, în Dosarul nr. 411/44/2017/a1 al Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 2.253/216/2016/a2.1 al Judecătorei Curtea de Argeș, în Dosarul nr. 13.579/233/2017/a1.1 al Judecătorei Galați — Secția civilă, în Dosarul nr. 13.219/233/2013/a4 al Tribunalului Galați — Secția I civilă și constată că prevederile art. 9 lit. a) și ale art. 24 alin. (2) teza finală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbre sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă, Curții de Apel Galați — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, Judecătorei Curtea de Argeș, Judecătorei Galați — Secția civilă și Tribunalului Galați — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 23 mai 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Fabian Niculae

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 351

din 23 mai 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 503 alin. (3)
din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 503 alin. (3) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Banca Comercială Intesa SanPaolo România — S.A. din București prin Banca Comercială Intesa SanPaolo România — S.A. din București — Sucursala Craiova în Dosarul nr. 1.211/54/2017 al Curții de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.638D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 2.655D/2017, nr. 2.656D/2017, nr. 2.657D/2017, nr. 2.693D/2017 și nr. 2.727D/2017 având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 503 alin. (2) pct. 3 și alin. (3) din Codul de procedură civilă, respectiv ale prevederilor art. 503 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Banca Comercială Intesa SanPaolo România — S.A. din București, prin Banca Comercială Intesa SanPaolo România — S.A. din București — Sucursala Craiova în dosarele nr. 1.207/54/2017, nr. 1.209/54/2017 și nr. 1.287/54/2017 ale Curții de Apel Craiova — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 1.300/54/2017, respectiv de Irina Cristina Nicoleta Mușat în Dosarul nr. 3.113/3/2017 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Magistratul-asistent referă asupra faptului că, în Dosarul nr. 2.727D/2017, partea Irina Cristina Nicoleta Mușat a depus concluzii scrise, prin care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. De asemenea mai arată că, în același dosar, partea Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere din București a depus note scrise, prin care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate.

6. Având în vedere obiectul excepției de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 2.655D/2017, nr. 2.656D/2017, nr. 2.657D/2017, nr. 2.693D/2017 și nr. 2.727D/2017 la Dosarul nr. 2.638D/2017.

7. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de conexare a dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53

alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.655D/2017, nr. 2.656D/2017, nr. 2.657D/2017, nr. 2.693D/2017 și nr. 2.727D/2017 la Dosarul nr. 2.638D/2017, care este primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

9. Prin încheierile din 19 septembrie 2017 și 18 și 19 octombrie 2017, pronunțate în dosarele nr. 1.211/54/2017, nr. 1.207/54/2017, nr. 1.209/54/2017 și nr. 1.287/54/2017, **Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 503 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, excepție invocată de Banca Comercială Intesa SanPaolo România — S.A. din București, prin Banca Comercială Intesa Sao Paolo România — S.A. din București — Sucursala Craiova, în cauze având ca obiect soluționarea unor contestații în anulare formulate împotriva unor hotărâri judecătorești.

10. Prin Încheierea din 17 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.300/54/2017, **Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 503 alin. (2) pct. 3 și alin. (3) din Codul de procedură civilă**, excepție invocată de Banca Comercială Intesa SanPaolo România — S.A. din București, prin Banca Comercială Intesa SanPaolo România — S.A. din București — Sucursala Craiova, în cauze având ca obiect soluționarea unei contestații în anulare formulate împotriva unor hotărâri judecătorești.

11. Prin Încheierea din 15 septembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.113/3/2017, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 503 din Codul de procedură civilă**, excepție invocată de Irina Cristina Nicoleta Mușat într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații în anulare formulate împotriva unei hotărâri judecătorești.

12. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin, în esență, că textul legal criticat este neconstituțional în ceea ce privește limitarea dreptului unei persoane de a ataca o decizie pronunțată în apel, atunci când nu are deschisă calea de atac a recursului, doar la motivele de contestație prevăzute la pct. 1, 2 și 4 din art. 503 din Codul de procedură civilă. Astfel, nu se poate ataca cu contestație în anulare pentru motivul prevăzut de art. 503 alin. (2) pct. 3 o hotărâre pronunțată în apel.

13. Se mai arată că apelantul unei hotărâri care nu mai poate fi atacată cu recurs și recurentul într-un proces în care este

deschisă calea de atac a recursului trebuie să beneficieze, în mod egal, de dreptul de a solicita, într-o cale extraordinară de atac, analiza acelor motive ce au fost omise din cercetarea instanței de apel, respectiv de recurs. Diferența de regim juridic sub acest aspect nu se justifică în niciun mod, încălcările procedurii de către judecătorii ultimelor instanțe fiind identice. Astfel, se mai susține că, în cazul hotărârilor pronunțate în recurs, partea are dreptul să invoce în calea extraordinară de atac a contestației în anulare faptul că instanța care verifică ultima hotărâre judecătorească nu s-a pronunțat cu privire la un motiv de casare.

14. Astfel, se mai susține că legea procesual civilă însăși impune denegarea de dreptate în sensul că, deși partea (apelantul) a întreprins toate demersurile legale posibile pentru aflarea adevărului în cauza dedusă judecării, este constrâns să suporte o nedreptate, din cauza omisiunii instanței de a analiza unul din motivele de casare/apel. De asemenea prevederile legale criticate neagă și anihilează unul dintre principiile fundamentale ale dreptului din întreaga istorie a umanității și anume aflarea adevărului.

15. **Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată, având în vedere caracterul devolutiv al apelului și împrejurarea că numai recursul poate fi exercitat pentru motive de casare limitativ prevăzute de lege. În acest context, o cale de atac ce are caracter de excepție poate fi valorificată în cazurile expres prevăzute de lege (pentru asigurarea stabilității sistemului judiciar), fără ca prin aceasta să se îngreudească accesul liber la justiție sau să fie încălcat principiul egalității în fața legii.

16. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. Se arată că motivele din apel nu sunt de casare, acestea sunt specifice căii de atac extraordinare a recursului, iar în apel pot fi primite orice motive, acesta fiind o cale devolutivă de atac, care nu are motive strict delimitate de lege pentru a putea fi promovată, astfel că articolul menționat nu vine în contradicție cu Constituția.

17. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

18. **Guvernul** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale și menționează jurisprudența instanței de contencios constituțional, respectiv Decizia nr. 483 din 23 iunie 2015.

19. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile legale criticate sunt constituționale. Acesta menționează jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, respectiv deciziile nr. 483 din 23 iunie 2015, nr. 159 din 24 martie 2016 și nr. 415 din 16 iunie 2016.

20. Se mai arată că exceptarea de la aplicarea art. 503 alin. (2) pct. 3 în ipoteza hotărârilor instanțelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs, a avut în vedere faptul că motivul contestației în anulare specială — omisiunea cercetării unui motiv de casare — privește exclusiv hotărârile instanțelor de recurs, cale extraordinară de atac care poate fi exercitată numai pentru motivele de casare expres și limitativ prevăzute la art. 488 din Cod.

21. Or, apelul este o cale de atac ordinară și devolutivă prin care se rejudecă în fond cauza — spre deosebire de recurs, care are caracter nedevelopativ în configurația actualului Cod de procedură civilă. Totodată, apelul poate fi formulat pentru orice

motiv de fapt și de drept. Fiind o cale de atac ordinară, legea nu stabilește în mod expres motivele pentru exercitarea apelului și, prin urmare, acesta poate fi formulat pentru orice motiv de netemeinicie sau de nelegalitate a hotărârii atacate, precum și pentru oricare dintre motivele pe care legea le prevede pentru exercitarea căilor extraordinare de atac. În concluzie, lipsa posibilității de a exercita contestația în anulare pentru omisiunea instanței de apel de a cerceta „un motiv de casare” este o consecință firească a caracterului ordinar și devolutiv al apelului, fără a aduce atingere principiului egalității în fața legii și accesului liber la justiție.

22. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

23. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

24. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie prevederile art. 503 în ansamblul său, precum și prevederile art. 503 alin. (2) pct. 3 și alin. (3) din Codul de procedură civilă. Din examinarea excepției de neconstituționalitate reiese că, în realitate, obiectul acesteia îl constituie prevederile art. 503 alin. (3) din Codul de procedură civilă. Aceste prevederi au următorul conținut:

„(3) *Dispozițiile alin. (2) pct. 1, 2 și 4 se aplică în mod corespunzător hotărârilor instanțelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs.*”

25. Prevederile art. 503 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la care se raportează art. 503 alin. (3), au următorul conținut:

„(2) *Hotărârile instanțelor de recurs mai pot fi atacate cu contestație în anulare atunci când:*

1. *hotărârea dată în recurs a fost pronunțată de o instanță necompetentă absolut sau cu încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței și, deși se invocase excepția corespunzătoare, instanța de recurs a omis să se pronunțe asupra acesteia;*

2. *dezlegarea dată recursului este rezultatul unei erori materiale;*

3. *instanța de recurs, respingând recursul sau admitându-l în parte, a omis să cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate de recurent în termen;*

4. *instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra unuia dintre recursurile declarate în cauză.*”

26. Curtea observă faptul că prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.074 din 18 decembrie 2018, prevederile alin. (3) al art. 503 au fost modificate. Însă, având în vedere Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, prin care Curtea a statuat că sintagma „*in vigoare*” din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

republicată, este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare, Curtea urmează să analizeze dispozițiile legale criticate, întrucât ele continuă să producă efecte juridice în cauza de față.

27. În opinia autoarelor excepției, prevederile criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării legii, art. 16 alin. (1) și (2) privind principiul egalității în fața legii și în art. 21 privind accesul liber la justiție. De asemenea acestea au invocat încălcarea prevederilor art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 1 privind interzicerea generală a discriminării din Protocolul nr. 12 din aceeași Convenție.

28. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor legale atacate, prin raportare la critici asemănătoare, constatând că sunt constituționale (a se vedea în acest sens Decizia nr. 483 din 23 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 633 din 20 august 2015, Decizia nr. 7 din 14 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 23 februarie 2016, Decizia nr. 159 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 8 iunie 2016, Decizia nr. 608 din 22 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.048 din 27 decembrie 2016, sau Decizia nr. 212 din 4 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 614 din 28 iulie 2017).

29. Astfel, prin Decizia nr. 483 din 23 iunie 2015, paragrafele 13—17 și paragraful 20, Curtea, referitor la contestația în anulare specială, a reținut că aceasta este o cale extraordinară de atac, de retractare și nesuspensivă de executare, prin care se cere înseși instanței ce a pronunțat hotărârea atacată, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, să își anuleze propria hotărâre și să procedeze la o nouă judecată. Contestația în anulare specială este reglementată la art. 503 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, care prevede că hotărârile instanțelor de recurs mai pot fi atacate cu contestație în anulare pentru următoarele motive expres și limitativ reglementate, și anume atunci când: hotărârea dată în recurs a fost pronunțată de o instanță necompetentă absolut sau cu încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței și, deși se invocase excepția corespunzătoare, instanța de recurs a omis să se pronunțe asupra acesteia; dezlegarea dată recursului este rezultatul unei erori materiale; instanța de recurs, respingând recursul sau admițându-l în parte, a omis să cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate de recurent în termen și instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra unuia dintre recursurile declarate în cauză.

30. Curtea a reținut că textul de lege criticat, respectiv art. 503 alin. (3) din Codul de procedură civilă, extinde obiectul contestației în anulare speciale și prevede astfel că dispozițiile alin. (2) pct. 1, 2 și 4 din acest articol se aplică în mod corespunzător hotărârilor instanțelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs. Exceptarea de la aplicarea alin. (2) pct. 3 în ipoteza hotărârilor instanțelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs a avut în vedere faptul că motivul contestației în anulare specială — omisiunea cercetării unui motiv de casare — privește exclusiv hotărârile instanțelor de recurs, cale extraordinară de atac care poate fi exercitată numai pentru motivele de casare expres și limitativ prevăzute la

art. 488 din Cod. Or, apelul este o cale de atac ordinară și devolutivă — prin care se rejudecă în fond cauza — spre deosebire de recurs, care are caracter nedevolutiv în configurația actualului Cod de procedură civilă. Totodată, apelul poate fi formulat pentru orice motiv de fapt și de drept. Fiind o cale de atac ordinară, legea nu stabilește în mod expres motivele pentru exercitarea apelului și, prin urmare, acesta poate fi formulat pentru orice motiv de netemeinicie sau de nelegalitate a hotărârii atacate, precum și pentru oricare dintre motivele pe care legea le prevede pentru exercitarea căilor extraordinare de atac. În concluzie, Curtea a reținut că lipsa posibilității de a exercita contestația în anulare pentru omisiunea instanței de apel de a cerceta „un motiv de casare” este o consecință firească a caracterului ordinar și devolutiv al apelului, fără a aduce atingere principiului egalității în fața legii și accesului liber la justiție.

31. De asemenea Curtea a constatat că o eventuală admitere a excepției de neconstituționalitate ar transforma calea extraordinară de atac a contestației în anulare speciale într-o cale de atac ordinară, din moment ce instanța care va soluționa contestația în anulare ar trebui să reanalizeze motivele de apel, acestea nefiind structurate de lege ca atare, ci putând fi orice critici formulate de apelant cu privire la hotărârea instanței care a judecat fondul.

32. Curtea, prin Decizia nr. 608 din 22 septembrie 2016, paragraful 19, a reținut că normele legale criticate nu afectează garanțiile specifice de care instanțele judecătorești se bucură în temeiul textului constituțional al art. 124, care reglementează cu privire la caracterul unic, imparțial și egal al justiției și reprezintă obligația judecătorilor de a asigura un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare. Curtea nu a reținut nici încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, întrucât prevederile art. 503 alin. (3) din Codul de procedură civilă se aplică tuturor celor aflați în ipoteza normei legale criticate, discriminarea semnificând reglementarea unui regim juridic diferit pentru persoane aflate în situații similare.

33. De asemenea, Curtea a constatat prin Decizia nr. 675 din 31 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 15 februarie 2018, paragrafele 38 și 39, că art. 126 alin. (2) din Constituție potrivit căruia „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*”, precum și art. 129, care prevede că „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”, atribuie exclusiv legiuitorului prerogativa stabilirii competenței și procedurii de judecată, inclusiv a condițiilor de exercitare a căilor de atac.

34. Prin urmare, departe de a îngreuna drepturi consacrate constituțional, reglementarea prevăzută de art. 503 alin. (3) din Codul de procedură civilă constituie o garanție a aplicării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 21 alin. (3) din Constituție, astfel cum acesta se interpretează potrivit art. 20 și prin prisma dispozițiilor art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind judecarea unei cauze în mod echitabil și într-un termen rezonabil, în scopul înlăturării oricăror abuzuri din partea părților, prin care s-ar tinde la tergiversarea nejustificată a soluționării unui proces.

35. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, considerentele și dispozitivul deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

36. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Banca Comercială Intesa SanPaolo România — S.A. din București prin Banca Comercială Intesa SanPaolo România — S.A. din București — Sucursala Craiova în dosarele nr. 1.211/54/2017, nr. 1.207/54/2017, nr. 1.209/54/2017, nr. 1.287/54/2017 și nr. 1.300/54/2017 ale Curții de Apel Craiova — Secția a II-a civilă, precum și de Irina Cristina Nicoleta Mușat în Dosarul nr. 3.113/3/2017 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 503 alin. (3) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 23 mai 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Fabian Niculae

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

DECIZIE

privind încetarea concesiunii acordate prin Licența de concesiune nr. 21.543/2018 pentru explorarea resurselor de nisip și pietriș din perimetrul Livada-Est, județul Cluj, încheiată între Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Societatea Comercială TRF SORT — S.R.L., aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 5/2019 pentru aprobarea licențelor de concesiune pentru explorare acordate în urma concursului public de oferte — Runda 97/2018

Având în vedere:

— art. 34 lit. a) și art. 37 alin. (1) din Legea minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare;
— Referatul Direcției generale gestionare, evaluare și concesiune resurse/rezerve minerale. Integrare europeană nr. 301.004 din 21.10.2019 privind verificarea îndeplinirii condițiilor legale și propunerea de aprobare a anulării, în temeiul art. 4 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.419/2009 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cu modificările ulterioare,

președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale emite prezenta decizie.

Art. 1. — Concesiunea minieră de explorare a nisipului și pietrișului din perimetrul Livada-Est, județul Cluj, convenită prin Licența de concesiune nr. 21.543/2018, aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 5/2019 pentru aprobarea licențelor de concesiune pentru explorare acordate în urma concursului public de oferte — Runda 97/2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 21 ianuarie 2019, încheiată între Agenția Națională pentru

Resurse Minerale, în calitate de concedent, și Societatea Comercială TRF SORT — S.R.L., în calitate de concesionar, cu sediul în comuna Iclod, satul Iclod nr. 353 A, județul Cluj, cod unic de înregistrare RO 32930583, înregistrată la oficiul registrului comerțului cu nr. J12/982/2014, încetează la data publicării prezentei decizii.

Art. 2. — Prezenta decizie se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale,
Gigi Dragomir

București, 29 octombrie 2019.
Nr. 81.

O R D I N
privind pragurile valorice Intrastat pentru colectarea
informațiilor statistice de comerț intra-UE
cu bunuri în anul 2020

Potrivit prevederilor Legii nr. 422/2006 privind organizarea și funcționarea sistemului statistic de comerț internațional cu bunuri,

în temeiul prevederilor Legii organizării și funcționării statisticii oficiale în România nr. 226/2009, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. 957/2005 privind organizarea și funcționarea Institutului Național de Statistică, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Nota de prezentare și motivare nr. 55.990/2019 a Direcției generale de statistică economică din cadrul Institutului Național de Statistică,

președintele Institutului Național de Statistică emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă următoarele praguri valorice Intrastat pentru anul 2020: 900.000 lei pentru expedieri intra-UE de bunuri și, respectiv, 900.000 lei pentru introduceri intra-UE de bunuri.

Art. 2. — Operatorii economici care în cursul anului 2019 au efectuat schimburi de bunuri cu statele membre ale Uniunii Europene a căror valoare anuală, separat pentru cele două fluxuri, expedieri și, respectiv, introduceri de bunuri, depășește valoarea pragurilor Intrastat stabilite trebuie să completeze și să transmită la Institutul Național de Statistică declarații statistice Intrastat începând cu luna ianuarie 2020.

Art. 3. — În cursul anului 2020 pot deveni furnizori de date Intrastat și alți operatori economici care realizează schimburi intra-UE de bunuri a căror valoare cumulată de la începutul anului depășește pragurile Intrastat pentru anul 2020. Acești operatori economici trebuie să completeze și să transmită declarații statistice Intrastat începând din luna în care valoarea cumulată de la începutul anului 2020 a expedierilor și/sau a introducerilor intra-UE de bunuri depășește pragurile Intrastat stabilite, separat pentru cele două fluxuri, expedieri și, respectiv, introduceri de bunuri.

Art. 4. — Prezentul ordin va fi pus în aplicare de către direcția de specialitate din cadrul Institutului Național de Statistică.

Art. 5. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Institutului Național de Statistică nr. 1.667/2018 privind pragurile valorice Intrastat pentru colectarea informațiilor statistice de comerț intra-UE cu bunuri în anul 2019, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.030 din 4 decembrie 2018.

Art. 6. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Institutului Național de Statistică,
Tudorel Andrei

București, 25 octombrie 2019.
Nr. 1.827.

ACTE ALE AUTORITĂȚII ELECTORALE PERMANENTE

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

HOTĂRÂRE

privind unele măsuri pentru predarea materialelor electorale rezultate din al doilea tur pentru alegerea Președintelui României din anul 2019

Având în vedere prevederile art. 24 alin. (7) și (8), art. 67 alin. (2), (21) și (7) și art. 70 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

observând dispozițiile art. 20 din Legea nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de dispozițiile art. 103 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare,

văzând Normele metodologice privind funcționarea Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, selecția, desemnarea și atribuțiile operatorilor de calculator ai birourilor electorale ale secțiilor de votare, verificarea corelațiilor din procesele-verbale de consemnare a rezultatelor votării, precum și condițiile de înregistrare audiovideo a operațiunilor efectuate de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru numărarea voturilor, aprobate prin Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 36/2019,

luând în considerare Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 25/2019 privind modelul, dimensiunile, condițiile de tipărire, de gestionare și de utilizare a timbrului autocolant la alegerile pentru Președintele României din anul 2019,

având în vedere Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 42/2019¹ privind membrii-operatori de calculator ai birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate și predarea materialelor electorale utilizate în secțiile de votare din străinătate la alegerile pentru Președintele României din anul 2019,

văzând Instrucțiunea Autorității Electorale Permanente nr. 1/2019² privind desfășurarea operațiunilor electorale și predarea materialelor electorale la birourile electorale județene/birourile electorale ale sectoarelor municipiului București la alegerile pentru Președintele României din anul 2019,

întrucât din economia art. 20 din Legea nr. 288/2015, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 24 alin. (7) și (8) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, rezultă că documentele pentru votul prin corespondență recepționate de birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate urmează regimul juridic al celorlalte materiale electorale pe care acestea le gestionează,

în temeiul art. 104 alin. (1) și (2) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare,

Autoritatea Electorală Permanentă adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) După finalizarea operațiunilor de numărare a voturilor și de consemnare a rezultatelor celui de-al doilea tur pentru alegerea Președintelui României din anul 2019, președintele biroului electoral al secției de votare din țară, locțiitorul acestuia și operatorul de calculator, însoțiți, la cerere, de alți membri ai biroului electoral respectiv, se deplasează la sediul biroului electoral județean sau al biroului electoral al sectorului municipiului București, sub paza personalului structurilor Ministerului Afacerilor Interne, unde predau următoarele materiale electorale:

a) un dosar sigilat și ștampilat însoțit de ștampila de control a biroului electoral al secției de votare, care cuprinde două exemplare ale procesului-verbal privind consemnarea rezultatelor votării, toate întâmpinările și contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale biroului electoral al secției de votare, buletinele de vot nule și cele contestate;

b) un dosar distinct, care cuprinde listele electorale permanente, listele electorale suplimentare și extrasele din listele electorale utilizate în cadrul secției de votare;

c) plicul sigilat conținând ștampilele cu mențiunea „VOTAT”, împreună cu tușiera sau tușiarele primite, formularele și declarațiile aferente funcționării Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, ecusoanele, timbrele autocolante, buletinele de vot întrebuițate și necontestate, buletinele de vot neîntrebuițate și anulate,

precum și orice alte materiale rezultate din procesul electoral, introduse în saci sau cutii, după caz;

d) ștampila de control a biroului electoral al secției de votare.

(2) Materialele prevăzute de alin. (1) se predau tribunalelor, potrivit prevederilor art. 19 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. — (1) După finalizarea operațiunilor de numărare a voturilor și de consemnare a rezultatelor celui de-al doilea tur pentru alegerea Președintelui României din anul 2019, președintele biroului electoral al secției de votare din străinătate, însoțit, la cerere, de alți membri ai biroului electoral respectiv, se deplasează la sediul misiunii diplomatice sau al oficiului consular, după caz, unde predau următoarele materiale electorale:

a) un dosar sigilat și ștampilat care cuprinde două exemplare ale procesului-verbal privind consemnarea rezultatelor votării, toate întâmpinările și contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale biroului electoral al secției de votare, buletinele de vot nule și cele contestate, precum și, dacă este cazul, procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor votului prin corespondență și buletinele de vot prin corespondență nule și cele contestate;

b) dacă este cazul, un dosar distinct care cuprinde listele electorale suplimentare, pe suport hârtie;

¹ Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 42/2019 nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I.

² Instrucțiunea Autorității Electorale Permanente nr. 1/2019 nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I.

c) plicul sigilat conținând ștampilele cu mențiunea „VOTAT”, împreună cu tușiera sau tușierele primite, formularele și declarațiile aferente funcționării Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, ecusoanele, timbrele autocolante, buletinele de vot întrebuițate și necontestate, buletinele de vot neîntrebuițate și anulate, precum și orice alte materiale rezultate din procesul electoral, introduse în saci sau cutii, după caz;

d) dacă este cazul, listele electorale permanente pentru votul prin corespondență, plicurile exterioare pentru votul prin corespondență, certificatele de alegător, plicurile interioare pentru votul prin corespondență și buletinele de vot prin corespondență valabile;

e) ștampila de control a biroului electoral al secției de votare.

(2) Dosarul prevăzut de alin. (1) lit. a) se transmite Ministerului Afacerilor Externe, prin intermediul misiunii diplomatice sau oficiului consular, după caz.

Art. 3. — După finalizarea operațiunilor de numărare a voturilor și de consemnare a rezultatelor celui de-al doilea tur pentru alegerea Președintelui României din anul 2019, președintele biroului electoral pentru votul prin corespondență predă biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate următoarele materiale electorale:

a) procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor votului prin corespondență;

b) listele electorale permanente pentru votul prin corespondență pe care le-a utilizat;

c) plicurile exterioare pentru votul prin corespondență, certificatele de alegător, plicurile interioare pentru votul prin corespondență și buletinele de vot prin corespondență valabile, nule și contestate;

d) ștampila biroului electoral pentru votul prin corespondență;

e) orice alte materiale rezultate din procesul electoral.

Art. 4. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Electorale Permanente,
Constantin-Florin Mitulețu-Buică

Contrasemnează:

Vicepreședinte,
Marian Muhuleț
Vicepreședinte,
Vajda Zsombor

București, 22 noiembrie 2019.
Nr. 46.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 228233